

การศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดอาการติดสุรา
กรณีศึกษา : พระสิงห์ทอง อภัสโร และพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ
The Study of Alcoholism Local Wisdom Treatment
Case Study: Phrasingthong Arphatsaro and Phakrusuwan
Chanthalasorakhun

ยศวนันท์ โพธิ์ชัย¹, ธาธิกา กิรัมย์¹, วิจิตรา ใจยา¹, อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิสัย²,
 ดาวิณี ชินวงศ์^{3*}, ดุษฎี ศรีธาทู³, อมลวัฒน์ แทนคำ³, และ สุวรรณีย์ สุมหิรัญ³
 Phochai, Y.¹, Kiram, T.¹, Jaiya, W.¹, Pongpaladisai, A.²,
 Chinnawong, D.³, Srithat, D.³, Thaenkham, A.³, & Sumhirun, S.³

บทคัดย่อ

การศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดอาการติดสุรา กรณีศึกษา : พระสิงห์ทอง อภัสโร วัดปราสาท
 เทพนิมิต ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์และพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ วัดบ้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ภาควิชาเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Student of Thai Traditional Medicine Programme, Department of Environmental Science Program,
 Department of Agriculture and Environment, Faculty of Science and Technology, Surindra Rajabhat
 University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
 Assistant Professor, Department of Environmental Science Program, Department of Agriculture and
 Environment, Faculty of Science and Technology, Surindra Rajabhat University

³ อาจารย์ ภาควิชาเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
 Department of Environmental Science Program, Department of Agriculture and Environment, Faculty
 of Science and Technology, Surindra Rajabhat University

*Corresponding Author, Email: Dew_DJ@hotmail.com

ตะเพรา ตำบลโชคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดผู้ป่วยที่มีอาการติดสุรา ของพระสิงห์ทอง อภัสโร และพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ โดยทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทำการบำบัดจำนวน 2 ราย และผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดจำนวน 10 ราย วิธีดำเนินการวิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาของผู้ทำการบำบัด พบว่าการบำบัดผู้ป่วยที่มีอาการติดสุราของพระสิงห์ทอง อภัสโร วัดปราสาทเทพนิมิต ประกอบด้วย เครื่องห่า เชื้อเพลิง ตะไคร้ต้น ปลาไหลเผือก โลดทะนงแดง แสยก นำมาบดรวมกันหมักเป็นน้ำสมุนไพรร่วมกับใช้คาถา โดยให้ผู้ป่วยตั้งจิตอธิษฐานและปฏิญาณตนในการเลิกเหล้า แล้วให้ดื่มน้ำสมุนไพรร่วมตาม ส่วนการบำบัดของพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ วัดบ้านตะเพรา ใช้สมุนไพรร่วมกับ โลดทะนงแดง นำมาฝนให้ผู้ป่วยรับประทานดื่ม 1-2 แก้ว ผลการศึกษาในผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัด พบว่า ในช่วงที่ตั้งสัจจะไว้ สามารถหยุดดื่มสุราได้ เนื่องจากเชื่อว่าถ้ากลับไปดื่มสุราอาจทำให้เสียสติ มีเรื่องเดือดร้อน หรือมีอันเป็นไป การบำบัดใช้พื้นที่ของวัด ใช้กระบวนการบำบัดแบบองค์รวม สมุนไพรมีส่วนผสมของสมุนไพรพื้นบ้าน และผนวกกับหลักพุทธธรรมในการตั้งสัจจะอธิษฐาน เป็นการเรียกขวัญและเสริมสร้างกำลังใจในการบำบัดแก่ผู้ป่วยติดสุรา

คำสำคัญ: ภูมิปัญญา, การบำบัด, อาการติดสุรา, สมุนไพรร่วม

ABSTRACTS

The study of alcoholism local wisdom treatment case study: Phrasingthong Arphatsaro at Wat Prasattepnimitra, Trabiangtia subdistrict, Lamduan district, Surin province and Prakrusuwan Chanthasorakhun at Wat Ban Ta Phrao, Choknasam subdistrict, Prasat district, Surin province have the objective to study about the alcoholism local wisdom treatment of Phrasingthong Arphatsaro and Prakrusuwan Chanthasorakhun by qualitative research. Population and sample are 2 therapists and 10 patients. The indepth interview is used to collect data in this study. The results show that the herbals are used for alcoholism local wisdom treatment of Phrasingthong Arphatsaro at Wat Prasattepnimitra such as *Toddalia asiatica* (L.) Lam, *Tetracera indica* (Christm.&Panz.) Merr., *Ormosia robusta* Baker., *Eurycoma longifolia* Jack., *Trigonostemon reidiodes* (Kurz) Craib., and *Pedilanthus tithymaloides* (L.) Poit. Treatment processes

include with the herbals by mental praying and promise to stop the alcohol drinking and then drinking the water follow. The treatment of Prakrusuwan Chanthasorakhun at Wat Ban Ta Phrao uses the *Trigonostemon reidiodes* (Kurz) Craib to grind and mix with the water about 1-2 glasses. The result shows that the patients can stop the alcohol drinking in the treatment period because they trust if drinking again will cause death. The treatments in this study were the holistic procedure that used in the Temple. The herbals that were selected have a property for detoxify and add the Buddha's principles in the mental praying for encourage the moral in the patients.

Key Words : Local wisdom, Treatment, Addict alcohol, Herb

1. บทนำ

สถานการณ์การบริโภคแอลกอฮอล์ในปัจจุบันมีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากรายงานสถานการณ์แอลกอฮอล์ในระดับโลกของ WHO ค.ศ.2004 พบว่า คนไทยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ปริมาณต่อคนต่อปี) เป็นอันดับที่ 42 ของโลก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสุรากลั่น พบคนไทยบริโภคเครื่องดื่มประเภทนี้เป็อันดับที่ 6 ของโลก (WHO, 2004) การสำรวจการดื่มสุราของประชาชนจังหวัดสุรินทร์พบว่าผู้ดื่มสุราที่มีอายุ 15-19 ปี มีอัตราการดื่มสุราในปี 2550 ร้อยละ 11.30 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.30 ในปี 2554 ส่วนในกลุ่มของผู้ดื่มสุราที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีอัตราการดื่มสุราในปี 2550 ร้อยละ 38.90 และในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.80 พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มี

แนวโน้มที่ลดลง ส่งผลให้ภาครัฐมีมาตรการในการควบคุมการดื่มสุราของประชาชน คือ บังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ในการควบคุมปัญหาสุรา รวมถึงการบำบัดในผู้ติดสุรา

สุราอยู่คู่จังหวัดสุรินทร์มาช้านาน การเช่นไหว้บรรพบุรุษ หรือพิธีชนโขนตา มีการรินสุราเช่นไหว้ รวมถึงมีสุราในการสังสรรค์และเทศกาลต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ทำให้ภูมิปัญญาด้านสุราและการบำบัดสุรา มีการสืบทอดจากบรรพบุรุษ และสั่งสมเป็นองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น มีการประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในยุคปัจจุบัน การบำบัดสุราในเขตจังหวัดสุรินทร์ มีทั้งศูนย์บำบัดสุราในโรงพยาบาลของรัฐ เช่น คลินิกบำบัดสุรา โรงพยาบาลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งการบำบัดกับหมอพื้นบ้านและวัดที่มีองค์ความรู้ที่สืบทอด โดยเฉพาะภูมิปัญญาการบำบัดด้วยระบบสืบทอดเป็นการสืบทอดจาก

รุ่นสู่รุ่น ผู้สืบทอดรุ่นก่อนบางส่วนเสียชีวิตไป โดยไม่ได้บันทึกองค์ความรู้เป็นลายลักษณ์อักษร เหมือนเช่นในระบบการศึกษาหรือโรงพยาบาล การศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา เช่น การศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดผู้ป่วยที่มีอาการ ติดสุรา ของพระสิงห์ทอง อภัสโร และพระครู สุวรรณ จันทรสคุณ ซึ่งเป็นการสืบทอดการ บำบัดในวัด จากรุ่นสู่รุ่น จึงมีความสำคัญ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดผู้ป่วยที่มี อาการติดสุรา ของพระสิงห์ทอง อภัสโร และพระ ครูสุวรรณ จันทรสคุณ

3. วิธีการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บำบัดหรือหมอพระเป็นผู้ที่มีบทบาทและ องค์ความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาบำบัดอาการติด สุรา จำนวน 2 คน จาก 2 พื้นที่ ได้แก่

- 1) พระสิงห์ทอง อภัสโร วัดปราสาทเทพนิมิต ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
- 2) พระครูสุวรรณ จันทรสคุณ วัดบ้าน กะเพรา ตำบลโชคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ผู้เข้ารับการบำบัด เป็นผู้ที่มีการติดสุรา จำนวน 10 คน ได้แก่ วัดปราสาทเทพนิมิต ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 คน วัดบ้านกะเพรา ตำบลโชคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์จำนวน 5 คน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาวิจัยในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2559 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2560

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกแบบมี โครงสร้าง ได้แก่

- 1) แบบสัมภาษณ์ผู้บำบัดอาการติดสุรา ที่วัด ปราสาทเทพนิมิต ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน และวัดบ้านตะเพรา ตำบลโชคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
- 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการบำบัดอาการ ติดสุรา
- 3) แบบเก็บข้อมูลสมุนไพรรที่ใช้ในการบำบัด อาการติดสุรา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลแบบเจาะลึก ในผู้บำบัด ผู้รับการบำบัด

นำข้อมูลที่ในแต่ละวันมาตรวจสอบความ ครบถ้วนของข้อมูล ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบ สามเส้า (Data Triangulation) เพื่อที่จะพิสูจน์ ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นมีความถูกต้องหรือไม่

โดยทำการตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลของเวลา สถานที่และบุคคลให้ครบทั้ง 3 ด้าน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล โดยนำข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ผู้บำบัด แบบสัมภาษณ์ผู้ติดสุราและแบบบันทึกข้อมูลสมุนไพรที่ใช้บำบัดอาการติดสุรา มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล นำเสนอเป็นการบรรยายเชิงพรรณนา

4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

4.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดอาการติดสุรา กรณีศึกษา : พระสิงห์ทอง อภัสโร และพระครูสุวรรณ จันทสรคุณ สรุปได้ดังนี้

4.1.1 พระสิงห์ทอง อภัสโร

พระสิงห์ทอง อภัสโร เริ่มต้นเป็นหมอฟันบ้านครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2552 โดยได้รับการเรียนรู้และการสืบทอดภูมิปัญญามาจากหลวงพ่อพระครูสุเทพจันทสาร (จรินทร์จันทราโร) ซึ่งปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว สมุนไพรที่ใช้ในการบำบัดอาการติดสุราของพระสิงห์ทอง อภัสโร ได้แก่ เครื่องงูเห่า เชื้อเพลิง ตะไคร้ต้น ปลาไหลเผือก โลดทะนงแดง แสยก ซึ่งสมุนไพรนี้ พระสิงห์ทอง อภัสโร ซื้อจากตลาดช่องสง้งำ อำเภอกงสุรินทร์

จังหวัดศรีสะเกษ นำสมุนไพรทั้งหมดบดรวมกันแล้วหมักในน้ำสะอาด โดยใช้เวลาในการหมัก 3 เดือน ยาจึงออกฤทธิ์

ก่อนการรักษาจะมีการบูชาครู โดยพระสิงห์ทอง อภัสโรตั้งขันธ 5 ซึ่งประกอบด้วยกรวยดอกไม้ 5 ชุด เทียน 1 คู่ รูป 5 ดอก ผ้าขาว 1 ผืน เงิน 12 บาท พระสิงห์ทอง อภัสโร ให้ความหมายว่า การตั้งขันธ 5 หมายถึง เครื่องสักการบูชาของผู้ที่จะมาขอเป็นศิษย์จัดมาให้ครูบาอาจารย์เพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือ และผู้ที่จะมารับการรักษาจัดมาเพื่อบูชาขอรักษา

ขั้นตอนและวิธีการรักษา เริ่มจากการซักประวัติอาการของผู้เข้ารับการบำบัดถามชื่อ ที่อยู่ ระยะเวลาที่ดื่ม ซึ่งอาจจะซักถามโดยตรงกับผู้เข้ารับการบำบัดหรืออาจซักถามจากญาติของผู้เข้ารับการบำบัดในกรณีที่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ด้วยตนเอง การรักษาโดยใช้คาถา ร่วมกับการใช้ยาสมุนไพรเริ่มจาก สวดนะโม 3 จบ แล้วให้ตั้งจิตอธิษฐานและปฏิญาณตนในการเลิกเหล้า (หรือสิ่งเสพติดที่กำลังติดอยู่) โดยกล่าวปฏิญาณตนว่า ข้าพเจ้า.....(บอกชื่อ-สกุล) ขอปฏิญาณตนว่า ข้าพเจ้าจะขอเลิกดื่มเหล้า (หรือสิ่งเสพติดที่กำลังติดอยู่) เป็นเวลา.....(กี่วัน เดือน ปี) หากข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามคำสัญญา ขอให้มိอันเป็นไปภายใน 3 วัน 7 วัน เมื่อกกล่าวคำปฏิญาณตนเสร็จหลวงพ่อก็ให้ดื่มน้ำสมุนไพร สมุนไพรนี้เมื่อดื่มเข้าไป จะทำให้ผู้ที่มารับการบำบัดเกิดการคลื่นไส้อาเจียนและท้องร่วงในบางราย เนื่องจากเป็นยาขับพิษออกจากร่างกาย

ข้อควรปฏิบัติตัวของผู้ป่วยหรือข้อห้ามต่าง ๆ ระหว่างการรักษาต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ ถ้าละเมิด ให้มาขอขมาถ้าไม่มาขออาจทำให้เสียจริต ไม่สบายหนัก เมื่อผู้ป่วยเล็กเหล่า เลิกสิ่งเสพติดทั้งหลาย ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อรักษาหายดีแล้วจะมีพิธียกครูลงอีก 1 พิธี คือ ตั้งขัน 5 เช่นเดียวกับการเริ่มต้นรักษา

4.1.2 พระครูสุวรรณ จันทรสคุณ

พระครูสุวรรณ จันทรสคุณ เริ่มต้นเป็นหมอพื้นบ้านครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2535 โดยได้รับการสืบทอดภูมิปัญญามาจากบรรพบุรุษ กระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ ได้ฝึกการฝนยา ดูอาการผู้ที่มาบำบัดและคำนวณยา สมุนไพรที่ใช้ในการบำบัดอาการติดสุราของพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ ได้แก่ โลดทะนงแดง นำสมุนไพรมานำกับหิน ขนาดรับประทาน 1-2 แก้ว ขึ้นตอนในการรักษา มีการบูชาครู ตั้งขัน 5 องค์กรประกอบของขัน 5 มีกรวยดอกไม้ 5 ชุด เทียน 1 คู่ รูป 5 ดอก เงิน จำนวนแล้วแต่ศรัทธา

ขั้นตอนและวิธีการในการรักษา ใช้คาถาร่วมกับการใช้ยาสมุนไพรมือ คือ พระครูจะให้ผู้มารับการบำบัด สวดนะโม 3 จบ แล้วให้ตั้งจิตอธิษฐานและปฏิญาณตนในการเลิกเหล้า หรือสิ่งเสพติดที่กำลังติดอยู่ โดยกล่าวปฏิญาณตนว่า ข้าพเจ้า.....(บอกชื่อ-สกุล) ขอปฏิญาณตนว่า ข้าพเจ้าจะขอเลิกดื่มเหล้าหรือสิ่งเสพติดที่กำลังติดอยู่ เป็นเวลา.....(กี่วัน เดือน ปี) หากข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามคำสัญญาขอให้มือนั้นเป็นไป (คือ

ตาย) เมื่อกล่าวคำปฏิญาณตนเสร็จแล้วพระครูจะให้ตีมน้ำสมุนไพรมือ

ข้อควรปฏิบัติตัวของผู้ป่วยหรือข้อห้ามต่าง ๆ ระหว่างการรักษาต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ ถ้าละเมิด ให้มาขอขมาถ้าไม่มาขออาจทำให้เสียสติ ไม่สบาย เมื่อผู้ป่วยเล็กเหล่า เลิกสิ่งเสพติดทั้งหลาย ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว จึงมายกครูลง โดยทำเช่นเดียวกับเริ่มต้นรักษา

4.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภูมิปัญญาการบำบัดอาการติดสุรา กรณีศึกษา : พระสิงห์ทอง อภัสโร และพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ พบว่ามีการสืบทอดภูมิปัญญาการบำบัดอาการติดสุรามานาจากพระครูสุเทพ จันทสาร (จรินทรจันทราโร) และสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยมีรูปแบบกระบวนการบำบัดอาการติดสุราที่คล้ายคลึงกัน คือการใช้บทสวดคาถา และการใช้สมุนไพรมือในการบำบัด ซึ่งพระสิงห์ทอง อภัสโรและพระครูสุวรรณ จันทรสคุณ มีขั้นตอนระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน โดยการบำบัดจะเริ่มจากการซักประวัติอาการของผู้เข้ารับการบำบัด มีการตั้งขัน 5 ก่อนและหลังการรักษา ตั้งจิตอธิษฐานและปฏิญาณตนในการเลิกสุราหรือสิ่งเสพติดที่กำลังติดอยู่ เมื่อกล่าวคำปฏิญาณตนเสร็จผู้ทำการบำบัดจะให้ตีมน้ำสมุนไพรมือ ซึ่งสมุนไพรมือที่ใช้ในการบำบัดอาการติดสุราของวัดปราสาทเทพนิมิต ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มีสมุนไพรมือทั้งหมด

6 ชนิด ได้แก่ เครื่องเห่า เชื้อเพลิง ตะไคร้ต้น ปลาไหลเผือก โลดทะนงแดงและแสมยก สมุนไพรทั้งหมดนี้จะนำมาบดแล้วหมัก โดยใช้ระยะเวลาในการหมัก เป็นระยะเวลา 3 เดือน ยาจึงออกฤทธิ์ ขนาดรับประทาน 1-2 แก้ว

วัดบ้านตะเพรา ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ใช้สมุนไพรในการบำบัดอาการติดสุรา 1 ชนิด คือ โลดทะนงแดง ผู้ทำการบำบัดจะนำสมุนไพรมาฝนกับหิน ขนาดรับประทาน 1-2 แก้ว สมุนไพรเมื่อต้มเข้าไปจะทำให้ผู้ที่มารับการรักษาเกิดการคลื่นไส้ อาเจียน เนื่องจากฤทธิ์ของสมุนไพรช่วยในการขับพิษออกจากร่างกาย ทั้งสองวัดมีการนำสมุนไพร พร้อมบทสวดมาผสมผสานในการบำบัดอาการติดสุรา

ผู้บำบัดทั้งสองวัดได้ระบุสอดคล้องกันว่า ในเรื่องความเจ็บไข้ได้ป่วย คนในชุมชนส่วนใหญ่ มักจะไปโรงพยาบาลก่อน เมื่อไปโรงพยาบาลแล้วไม่หายจึงหันมาพึ่งหมอพื้นบ้านให้ทำการรักษาให้ นอกจากนั้น การบำบัดด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีค่าใช้จ่ายในการรักษาถูกกว่าการเดินทางไปโรงพยาบาล จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หมอพื้นบ้านมีบทบาทสำคัญในชุมชน เป็นโอกาสให้ประชาชนได้เลือกรูปแบบของการบำบัดรักษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภาวะเศรษฐกิจและความคาดหวังของตนเองได้อีกทางหนึ่ง

ภูมิปัญญาการบำบัดสุรา ผู้บำบัดมีความเชื่อในการบำบัดโดยวิธีการใช้คาถาร่วมกับยา ในช่วงเวลาที่ตั้งสัจจะไว้ สามารถหยุดดื่มสุราได้ ผู้บำบัดเชื่อว่าถ้ากลับไปดื่มอาจทำให้เสียสติ มีเรื่อง

เดือดร้อน หรือมีอันเป็นไปแบบต่าง ๆ เป็นการรักษาในวัด ใช้กระบวนการแบบองค์รวม เลือกใช้สมุนไพรที่มีสรรพคุณถอนพิษ ขับพิษ ผสานหลักพุทธธรรมผนวกกับการตั้งสัจจะอธิษฐาน เรียกขวัญและเสริมสร้างกำลังใจในการบำบัดแก่ผู้ติดสุรา รักษาเยี่ยงยาและการคืนสู่สุขภาพครอบครัวรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ

5. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลการใช้ภูมิปัญญาในการบำบัดอาการติดสุรา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดูแลสุขภาพของผู้ที่มีอาการติดสุราต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการบำบัดของผู้ที่มีอาการติดสุราด้วยภูมิปัญญาในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์กับการดูแลสุขภาพตามระบบแพทย์แผนปัจจุบันเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนให้การดูแลผู้ที่มีอาการติดสุราอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณพระสิงห์ทอง อภัสโร และพระครูสุวรรณ จันทรสคุณที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการทำวิจัย ให้ข้อมูลเรื่องภูมิปัญญาการบำบัดอาการติดสุราและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การบำบัดอาการติดเชื้อรา 10 ท่าน ที่ให้ความ
อนุเคราะห์ข้อมูลในการรักษา

เอกสารอ้างอิง

พรรษา หวานบุญ, พรรษา เศรษฐบุปผา, และ
ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์. (2554). ภูมิ
ปัญญาพื้นบ้านทักษิณในการดูแลสุขภาพของ
ผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อรา. *พยาบาลสาร*, 38(3),
134-145.

มณีรัตน์ มีศิริ, และ ธาตุกร สิงหาญ. (2556).
*การศึกษาประสิทธิผลของการบำบัดผู้ที่ติด
สุราเรื้อรังด้วยยาสมุนไพร กรณีศึกษา :
คลินิกบำบัดสุราโรงพยาบาลกาบเชิง (วิทยา
นิพนธ์ระดับบัณฑิต). คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.*

มะยรี วงศ์กรานกลม, พรรษา เศรษฐบุปผา, และ
ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์. (2552). *ภูมิ
ปัญญาพื้นบ้านอีสานในการดูแลสุขภาพของผู้
ที่เป็นโรคติดเชื้อรา. พยาบาลสาร*, 38(3), 122-
133.

สุชาติ บุรีรัตน์. (2552). ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน
ไทยหลวงพ่อล้อม สีลวโร กับการบำบัดรักษา
ผู้ป่วยติดยาเสพติดตามวิถีไท (วัดหนองอึ่ง
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด). ใน *การ
ประชุมวิชาการยาเสพติดแห่งชาติ ครั้งที่ 10* ไ
ปทุมธานี: สถาบันบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพ
ติดแห่งชาติบรมราชชนนี.